

Linda.

Sreitsmes

Ilmub igal nädalil.

nastakätk.

Mattjab aastas peotiga 3 rbl., in arvostajatele 2 rbl.
50 kop., teotes aastas peotiga 1 rbl. 60 kop., postita
1 rbl. 25 kop. See 10 lehte täiub, taab ühe ilma hinnata.

Toimetuse aadress: „Linda“ toimetusele Värnu.
Kene tehti: ka peetakse „Linda“ ni Hoptoort. Toi-
metusteleht on Ning uul. Nr. 1, Mathielemi majas.

Kunilistuste terpuerida mattjab 3 kop., tee enam kui ühe foed truuatub, mattjab wähem.

Näitus ja cestuju.

(edw.)

Kuda cestuju näitab, nenda laswab ja täieneb inimeie laad; teadmata tujuneme meie oma imbrusforma ofu, lombete ja arwa miste järel. Naad äpetuled wõiwad paljuagi mõjuda, emeti hädä cestujud palju enam, isel lääl näeme meie äpetust teos, tartust töös. Naad manifestud ja pahad cestujud on niitama kui ühe läega ütlesebitada ja teiseiga jedafama maha listuda. Sellepärast peab jäprade walmimises wäga ettevaatlik olema, isearanis neeres põlwes. Keerte inimeste wahel on isearaline maagneetiline tugulus, mis neid, ilma et nad jeda täpeleagi panefsiwad, ütsteisele jarnanema humib. Pea omale kindlaks seadufets, parem üffi olla, kui halwas jeltokomas. Zinn jäbrad elgu wähemalt sinu jarnafed, eht weel yoremad. Kuulus Dr. Zydenham ütles oma tähelepanemise järele, et iga inimeie üfel eht teisel ajal parem eht pahem olla kui wuidu, selle järele las ta hää eht halwa inimeiega ta aimult rääkimud on. Maaler Peter Vely tegi ise omale kofufets, kui wõimalik ei ühtgi halba pilti waadata, selles arwamises, et see oma paha mõju ta tema pinslis awal-dada wõifs. Zarnafelt wõib ka ütelda, et see, kes sagebaste halwade inimestega ümber läib, ta nende pahu lombeid ja wiisid euefete

omandab. Sellepärast on noortele inimestele wäga soovitaw ja tulus, aimult hädä jeltokonda etüda ja ifta kõrgemat iselufelhta läte saada püüda, kui see on, mille pääl nad iselawad. Kui Francis Horner sellest tulust tõndes, mida ta kõrgemettefiste elutarkade meestega ümberläimines saanud, tähendas ta: „Ma ei tõrgu mitte tõendades, et ma nendeist enam kaunist meefelwa warandust olen saanud, kui kõigist raamatufest, mida ma läbi lugemud.“ Ümberläimine hääga hümitab ta hädä; meie waim omandab selle juures ka mõndagi kaunist ja hädä, just nagu teefäija riided lübele ja pööfaste järele lehtawad, millest ta läbi sammub. Sa kunstnikud immewad endid nagu kõrgemale tõstetud, kui nad kunstnikufudega ümber käiwad, tee kõrgemal iselawad kui nemad. Kui sai Haydni talent (waimuand) efitels Händeli läbi ütles aratatud. Kui nimelt Haydn wiimse mõnagu kuulis, ärkas tema heliloomise talent häfifelt ütles, ja ta ise arwas, et ilma selle juktumifeta tema „Zoomine“ mitte ilmale ei oleks jündimud. Händelist rääkides ütles ta: „Kui ta tahab, trehwab ta nagu walgufiir.“ Sa Scartatti oli üfs Händeli imestajatest ja reisits temaga ühes terve Italia läbi. Tublid kunstnikud ostawad alati teiste kunstnikufude huurufest lagu pidada. Kui ei olnud Beethoveni imestamine ja lugupidamine Chy-rubini kohta mitte wäike, ja Schuberti wai-

sojatab waimu tööle, teeb teda tüdimataks. Tema eelt põgenewad teendid, on raskused weimata, seih need saarad ista wõidatud; waim enonab loowitud weimui, parast aja kaitlitult tarwitada, mittel ainult harwa õmistaaw tagajarg puidub. Ettewõtkit meel on alati terve ja õmellit, rõõmus oma enile too juures, ja eegutab ja aratab ta teisi tööle. Neia löge harilitum, igapäewafem tee on tema meelit kunnis ja aumwaart. Keemust meelit röömstab tema lerdakainud too. Nume ütles ista, tema meelit olla röömuus meel, mis iga aja tema paremit tuljeit waatleb, enam waart, kui lurb ja rahutu meel, kui inimene talle juures ta lullateti etias istuuf.

Zoome noorejoo = feltfid.

„Wactimate ja inewate laste linnit on Nehowa omale linnit walmistamud.“ Na nagu laju istilute inimeste juures, nii ta rahwaste juures. kui Iskand omale ühe rahwa pärisolaks ära walis, ei wõinud ta selleks mitte istuuf Indias ainuwaid tana kaswaga rahwastugufid, ei kullat kaldea ega edenemad Egiptuse rahwast, ei saanud iets ta mētteteraw ja ilumeine Sellaie (Sreeta) rahwas, waid — wāite, pēlatud ja pilgatud Sēbreia rahwastaju tututi Iskanda armumēuu täidejaatjaks. Zarnafeid sündmisi näeme tanapāewani meel: Suuree ja kullfad, wēimfad ja wāgewad, arwu ja warawillad rahwad ei jaada tihti Jumala riigi töös ja inimise edenamises pitemat etaji feda torda, mis mēni foguni tapetepanomata jätud, alatu ja pēlatud „rahwalitlute“. Iskanda wāgi on nērtades wāgew.

Vaanemere pēhijeli esait idapool, Zoome lahe ja Jāamere wābel, on ista piigla kaljupall leida — tubli mērtalas küll, sejt ta wēõdab ligi 7000 ruitpenikoormat. Selle kaljupinna selja lāidawad linnreit olait siuwtawad jarwēb, muist mūhawad metjad, juurt jagu wēitawad juured seõb oma alla, aga rohkesti leidub ta rohelist aasa ja haljast muru ning põllupinda. Ja need maaribalejed kaljuriinfade ja wetelaenete wābel teidawad aumustit feda tubli ja findla laadiqa rahwa-

laju, kes feda maad oma otjatus palehijis wiljatandjaks on harinud, rahwast, feda meel röömutundujes oma sugulasteks weime nime-tada — meel wemasrahwas loomlafed.

Zoomemaa on nii löegel pēhjas, et selles maalainies Aafias ja Americas inimeste kindlast eluamēst enam juttugi ei ole, kuna Zoomemaa ta rahwa aaruse, otjawue, hoolē ning nimeit kokkuhoidumise läbi aumga iurte haritud maade fērtwal wēib feista ja nii mēnesgi tūtis mitmest maast, mis looduse poolest palju, palju rikkamini õmistaatud, suured kunnud ette on lāinud. Nii mitut lahtat nāhtust seiamē Zoomes, mida mujal iurtes haritud maades asjata otfid. Nime-tame siin rahwa-istitoolifid ning ka noore-joõ-istimisi, mida mujal maades palju ei tuntagi, mis aqa Zoomele otjata õmistaufeks on saanud. Umbes 15 aasta ees haffaks see aade idanema, nūud on see ju nii wēimsaks kaswamud, et praegu Zoomes umbes 100 noorejoo-feltfi loctakse, ja nende liitmete arw on wāhemasti 10,000. (Seltfide arwis on tolm peafeltfi, kellel mitmed harufeltfid on.) Mis need feltfid toime saatud, feda on tõesti palju, tiigi feda just nummerbega ütles arwata ei saa. Aga istfi see kirjandus, mis need feltfid wälja saatud, ajab ju inestama. (Seltseji allypool enam.)

Mis nende noorejoo-feltfide siht ja otstarbe on, feda on raste ühe fēnaga täiesti ära ütelda; wast wōime feda nendesfe fēnadesse toflu wētta: Kaota halba, kaswata head! Selget ja kindlat tegewufe eestawa ei ole nendel feltfidel just; see kaswab, täieneb ja muutub aja jooksul, asjade ja olude nõudmisel. Daju ometi mēnd põhjusmōtted nime-tatud. Kindel alus, mittel nad seiswab, on usu kalju; nad pūiawad rahwa kaswawa noorepõlwe seas feda aratundmisi tõsta, et usku aumstama ja Jumalat kartma peab, sejt usuta ei ole ühelgi rahwal piisimisi ega edenimisi, aqa sellepārast pole nad mingid uhlijed ühijufed. Nāmaa-armastufe aratamine ja elustamine on nende feltfide ista ülem nõue, aqa sellepārast pole nad kellegi politika otstarbe täitjad. Need feltfid tõetawad selle heaks, et kõigile inimestele, ilma jaju wēi seisufe päale waatamata, ühefugune

wad loqu maakoja kui pildits. Naha
haridus paistab siin ka kumil järjel olema;
kirjandust tarvitatakse rohkesti, nimelt aja-
lehesta peale siin ühtigi maja wiist. Ma töelistel
on siin wististi parem elufoord kui meil.
Hommikut tulewad nad kell 5 tööle ja õhtul
kell 6 on teik lahti. Töelistel on siin ka
rohkesti oma ühisusi ja ajutisi, kust neile
hädaforral abi antakse.

Aga olgu siin etu nii ilus ja sobad nii tenad:
Kumis ja kallis mu südamas seisid, mu Eesti
|maa!

Südamlisi terwiid todumaale!

06

Stadunud mürsja.

Anglicie Kirjaniku Conan Doyle jutustus.

(Järgi.)

„Laulatuse eel saowad nad tehti, mõnitsevad
tuleb jeda ka dienädalite jooksul ette; aga
niisugust juhtumist, kus pärast laulatust
ladumisega niisur rutt oli, ei ole ma veel
töesti mitte tundnud. Palun, lugege mulle
ajalehest sellekohased jonnimid ette.“

„Ma tahan Sulle aga ette ütelda, et need
wäga puudulikud on.“

„Aha, jeda weime meie ju ise taieudada.“

„See seisab heilases hommiku tehes. Sõnu
mil on järgmine päältiri: „Nääraline juhtu-
mine suurhugu pulmapeol.“

Lord Robert St. Simoni perekond on mäs-
tatsuse ja kurwa juhtumise läbi, nende
puluha peol kõige suurema segaduse sisse lat-
tunud. Laulatus sai eila enne lõunat toi-
metatud, nagu see teadustatud oli; alles
täna oli wõimalik imelise juhtumise teada
jaada. Et küll ligiligid jeda asja waigistada
tahtsiwad, ei läinud see süügi lorda, sest mil-
lest igaküls räägib, ei wõi enam ära lüsatada.

Laulatusest St. Georgi-kirikus wõeti wäga
wähe oia. Osawõtjad oliwad pruudi isa hr.
Alopius Doran, hertsoginna von Balmoral,
lord Vekwater, lord Eustachius ja lady Alara
St. Simon (peiu nooremad õed) ja lady Alieia
Whittington. Terwe seltskond läks pääle selle
mr. Alopius Dorani majasse Langasterga-
tesse, kus lõunadöel neid wotas. Segaduse

põhjuseks, nagu näitab, oli üks naesterahwas,
selle nimi teadumata on. Ta olla wägivalisaga
seltskonna järele majasse tahtnud tungida,
üteldes, et tal õigust St. Simoni kohta ole-
wat. Põla piimliku wasupanetu järele läks
tahtel teerwit lorda, teda cenale wiia. Prunt,
kes enne jeda juhtumist emelitsult majasse
sai, istus teiste seltsis laual, terraga aga
ütles ta, et ta terve ei olewat, tõnits ilus
ja tõttas oma tuppä. Kui wiimati ta ära
jäamist tahtle hakati panema, läks isa tema
järele; taanciti seletas, et weerit ukels filma
pühkuts oma tuppä olewat läinud, mantli
umber wõetud ja kubara pähe pannud ja selle
pääle ruttu majast wälja tõtand. Üks teener
tunnistas ka, et ta keeinuises ütlematas naes-
terahwas majast wälja minema näinud, ei
olla aga wõimalitlus pidanud, et see tema
kaskijanna olla weits, sest et ta wiimast
teiste seltsis arwanud oiwat. Kui teets tey-
tud eli, et mr. Dorani tütar töesti ladunud
oiwat, ühendasiwad mr. Doran ja weigmees
endid poliitika, kes ühes türelt järele otstima
hallaasiwad, ja loetuse järele saab wa jellesse
imelitsuse juhtumisesse walguist teodama. Eila
õigust hilisel tunnil ei olnud veel ühtegi tea-
tust ladunud kohta. Määgitatle et see õigete
asjadega tektu ei toi, ja poliitisi olla naes-
terahwas, kes õimnisi tagant pulma pääl siin
nitand, kinni wõtta lastud, selles arwami-
ses, et wiimane ladebuse ehk minzil muul
põhjusel pruudi ladumise juures suudlane ele
wat.“

„Ma las see en teit.“

„Säälte jennun on ühes tehes hommitulehes,
see tarwitab jarelemõtlemist.“

„Aha, mis seisab lääl?“

„Et yel. Alora Willar, pulmapidu efitaja,
kinniwõetud on. Nagu näha, oli see enne
üks taustijanna Allegee teatris olnud, ja on
ta aastale laupa St. Simoniaga seclatud sey-
ruist pidanud. See on teit, mille üle räägi-
tatle ja mis teada on.“

„Wäga huvitaw on töesti see lugu. Aga
jääll heilstatatle, Watson; ja et sell juba möni
minut wiie pääl on, siis weime kindlad olla,
et see meie suurhugu wõedras on. Aga ära
arwa et mina Sind ära minna laien, mul
on walju tõbuja, kui mul üks tunnistus on,

lui see ka ainult minu mälestuseks abits oleks."

„Kord Robert Et. Simon!" teatas meie waise üllehooldja, et parani lubiti tehes. Sise aetus mis herra haritud olesuga, armia nooga, lengis nina ja lahutatud juurega, hui number nautite naga fergimeete juen, hinda awalitu, meile waatega, tefele tee kammis kluford otas naand, igal ajal kassija etia ja atati fonaluutuluit teida. Ta olet oli etaw ja hiasgi oli ta fuju paatindha wannanend, ta heidis emast natate etepoete fimmardotud. Ta juatide, hui ta oma ferge ülespoete pöer-
 ond aartega libara maha teetis, paitfihoad tufati hallid olewat ja laugu juures üsna ebuliefid. Mis ta ütlfenda wunne, his oli tee waga färawa toredaigea: ferge frac, muu taub, walge wen, leilafid lingad, falfhaapad.

Ta astus lundaf, meedetud fannut fife, pöerwas laal juures pead ühe ja teile poote fufje, ja mängis oma fufprrilliga, mida ta paremas fäes heidis.

„Tere tühem, lerd Et. Simon," ütles hetmes üles teustes, ja fimmardas emast weära poote: „palm, istuge. See on mu fober ja amefiwend Dr. Wation. Istuge natute uute ligemate, fuis wõtame asja fäife."

(Pöerit.)

Sellel on parem?

Arany v. Suoh'i juure v. 1111.

„Mh fuis ilus, rahulif ja tibus fuis on!" hündis noor prona Helmi, tes kumbnata kaati oli fife astunud, hui fakanuunitu prona Wilma oma fufatiste, tuttava pronaade ja herrade, felffis teetanal istus. Kabitawa hää-
 maclega wajas ta pefime ifime paale, mida tuttau firjanif Dr. Tiib ta jaets laua aarde tuffas, nii et tee naeratades tefas:

„Teie fefnekte nii, nagu tufeks te praegu fējalaagrist, armuline prona."

„Peaagu on ta nii," wastas noorif eh-
 lades. „Mina olin paruni prona Wilma ja juures, fellel ka tana weeraete wastuwoetmife ehtu on, tufin aga pea tufema. Herrafid tuffitfifwad nii et pääd punitafiwad."

„Paraku on nii palju päewa fufimufi aru-
 tada, mis fuffalt meklesid erutawad, nii et

wainud ufetefie wasu pefawad," wastati taile; „tuid feda peafs."

„Mh, hui farnafefit tuffimufefit juttu olets etund," raafis noorif wafete. „Mia ei falli fuff farnafefid tuffitfemufi ja heian end nendefit hää-maclega emate, aga en nad ferd ehus olemas, peab nendefit oia wõtma. Aga mille üe prona Wilma ja juures tuffitfeti, en üsna naerimawaf! Teie faate waewalt us-
 fuma!" —

„Neh, neh, mis tee fuis oli?" fefas wata-
 walt nitmetel pooit.

„Ead wafefdi fuffimufe ete, et fas üfel wanapeofel ütlfifut mehet, eh fuffugufel neul emeti parem, nitmetas asja eige nimega
 — fas üfel wanal poifil woi wanal piigal parem woi olla."

„Ja felle üle tuffitfeti weel? Mh on emetigi päewa fefje!"

„Poifil! piigal! ma paitu waga! Eeda ei woi ilma pefima harutufeta teendada! Gur-
 tartus eptab feda!"

Nii hääti atisti läbifefi. Räs, nagu olets tee hää prona Helmi oma teatamifega tuffiduma temalt nii rahutifeks fiffedet felfsfonda wiru-
 tamud. Ta fai felleit aru ja faebas läfja foffu hines:

„Mis elen ma nüid teinud? Siin algab ju nuffamafugene fära. Siis ei jää mul fuff
 muud nõnu ete, hui jälle plefhu pifata."

„Ja tuffiafja felfwandamafie felfsfonda
 fanda," naljatas wafaprona, fätt ta fäe-
 warrele pannes. „Näage nüid rahutifeti fiffa
 ja aidate fellele tuffimufete foffufi faada."

„Eeda pole mul ju enam tarwis, ma woi
 fuff-piffufi kahewafet. Wanal poifil on pa-
 rem," fefetas noor prona kammis käfifwalf.

„Muidugi!" fuffei järelefifites ühelt pooit.
 „Ei woi üsna Teie mettes olla," fefas tei-
 felt tuffeit.

Ei elund wafie ara tunda, prona Helmi
 arwamife pooit oli enamus. Wastafifte por-
 tei oli wöder ja fufflif, huldus aimutt ütelfufi:
 „Ei woi feda nii humpi ütelda! Ei tea
 emetefi!"

„Ja, feda woiß fuff ütelda!" wastas tuffi-
 felt, peaagu afiffifetl pöölitu prona Wain.
 „Waatame aimutt felfsfondlifit etu. Üffifus
 pefiwes herrad, üffifit hui wanad, nad on igal

pool nähtakse neid häämelega, neid tututakse silmasse, ei tule kellegile meelde, wahest nende ja abielumeele wahel teha, päätegi —"

"En nad weel hupitawamad, kui abielu mehed; on ju weel ifka lootust, neid ümber pöördä ja naieimeesteks teha weida," hüüdis professor Tark wahela.

Päälistu proua abwardas waheleraäliljad näpuga: „Waihtige, Teie paranemata piikaja! Meie tõneleme praegu feltstilituü tabitaimifeit. Ühe niifugufe wanale herrale woin ma laua juures iga naesterahwast naabrimaks anda, siuid mis teen ma ühe wanapeofie woi wana neingä?"

"Noh, andke talle ta wanaduse, hariduse ja elufeifufe lohane meesterahwas tõrwaliifeit."

"Elufeifus!" anti elafid nitutades wastu feks. „Seep see ongi, naieita mehel on feba, aga meheta naesterahwal mitte."

"Oho! nii halw ei ole aii emetiigi weel!" hüüdis professor tuliielt.

"Ometigi. Mees annab naiele feltstilitu elufeifufe, kõif muu on tühine arwamine; lähidalt, ma ei mõista mitte midagi omas majas ühe wana piigaga pääle bakata, selle päraif ei futuugi ma neid külaliifeks."

"See on furb loqu," wastas professor, „ma ei kahle ta mitte, et see Teie arwamine tõfi on, armuline proua, ometigi —"

"Mu herrafed, ma uhun, meie lahtume pääasjast laugele ära," ütles ruttu maja proua, feft ta nägi professori tufiwateif huufedest, et tääl fiibe wastus heljus, ja tabtis feba ära pöördä. „Kui ma feba tufimuit dieti olen mõiftnud, siis on loquini teist if asjadest jutt, kui külaliifeks futimufeit eif mitte-futimufeit."

Ta pöördas end lüfides proua Helmi poole, see tõendas feba päänitutamisega ja furb-naljafa hüüdega: „Eääl tülitieta selle üle, fummal tõbusam elu on."

"Mehel! mehel! Temal on kõif teed lahti!" üteldi nüüd.

"Jah, nii laua, kui tal nooruit ja terwiif on," wastati mõnelt poolt, fuma professor pool tafa juurde lifas: „Na kui tal tarwiifine fepifas on."

"Seda on tal ju ifka enam kui wanal piigal. Ta teenib feba ju oma elutufe läbi."

"Seda weib nein ta teha," tõneles nüüd afa wanadlane proua fukka, kes fenini waiti-mud oli.

"Aga tallis proua prefidentima!" tufis päälistu proua lohkumult, „felleif ei woi ju juttugi olla."

"Ah ja, jelleif tõneldatie tõfielt ja palju," oli mõjuw wastus, „Jumalale tänu, on hull naesterahwaid, ja faab tufewifus weel enam olemä, kes auufas tegewifus ema elu-üles-pidamifit teeniwad, ilma et nad meel oleffi wad. Mehele minna ja elumuredest wabas-tatud laada, ei pruugi mitte üks ja feefama aii olla."

"Na ei ole ta feba olnud, ei nüüd ei ta ennem, feit et ju aruifamini jenuaid ja rif laid neidufid lohitatfe, kellel ju midugi mureta elu on," tabendas professor, turja pilu oma naabrima poole heites.

"Nüif fellepäraif on ta meestel palju parem; nad weiwad igaal ajal oma eluforda rikka lojumi läbi parandada!" ütles natufe ettewaatamatalt proua Helmi ja pidi selle päraif ta taqafitõrjnwad wastufit waqufi wastu weima:

"Kiiugune eluforra parandus ei ole aga mitte iga mehe meele järele, mu armuline proua, nii mõnigi en parem wanals poifils jäänud, kui et haruifele pühjate oma elu ehitamud."

Kõif waatafijwad finna poole, fuft need fõnad tufiwad; ahju ääreft murgafit, fus ta oma harjumud fõmbe järele feismud oli, astus üks rikk fuitwetamud herra terawate näfojen tega, aruifia lebraliife fuuga ja furbwade pallide filmadega etc. See oli muufifa-directter Elmar. Ta wõttis wõli, ietus ligemale ja tõneles edaif:

"Mina ei ole mitte wana poifis ja olen feba füsqi, feft teie teate, et mu abifaafa ürm nüüd lühiteie abielu järele üffituls jätmud on. Teifit tõrda ei ole ma abielufie heitnud, ja elan nüüd wana poifina. Mul on laumis füfietulek, oma maja, teenrid, jeb-rad ja tuttawad, mul pole kellegile oma tegude üle aru and: — ja fas teate, selle pääle ma iga päew fade olen?"

[Wõetel.]

Ordumeister.

Suurmäng neffas järqus.

Kirjutatud **Jakob Viim**

(Järg.)

Teine etendus.

Waldertee.

Mu süüd, mu laps, veel andeks anna,
Mis etüüd ma sinu ceel!
Mu viines elutatud rimas
Eiis halbid teiid forges hinnas
Kui sinu arm sind ihatess.

A d e e l e (sootimatalt.)

Ma näen, sul labuvatuud valjed,
Ja mure päraist juustjed valjed:
Keid on sul ubfuss vleehtuud.

M a r i a.

Zu kätli juures ilmuaveega
Ma mures vedel walwega
Ja pühaliku paluotega
Zu enne päraist paluin.
Küüd talud teega ema waewa
Ja lunastad müüd waewast taewa,
Kui lubad meile leppimist.

A d e e l e.

Mes jөнab jeda anda andeks,
Kus ema palwed muutuwad wandeks?
Za juhtuud müüd jelled teele,
Mis juutis nuntu minu meele,
Et truudne ma jalgahtin.

Waldertee.

mas ialgi, kas igawesti
Ei taba sinu trööstit müüd?

M a r i a.

mas ialgi, kas igawesti
Ei tunne armu sinu rind?

A d e e l e.

Ma fonnin armuist tübja rada,
Mu jüda tundeit tuim sui raud.
Uht ainuist wöim ma armastada,
Ja see on ihatietud haud.

(Baltenberg tulet juurde.)

Kolmas etendus.

(Baltenberg ja emale.)

Baltenberg.

Ma palun, päästa piinast meid!
Zeit wibamehel andeks anda
Ja effitust unusta,
Zee wöid löif rahwaid aunile lauda

Ja yimet ilma walgusta.
Za jätab ford ka ilma maha,
Sina rändab taewatroonile.
Kas loovid andeksandmist näha,
Kui jätab kuruwad leinama?

A d e e l e.

Yiigi hilji näitad ja mul taewateed,
Kui juba käte imber raudjed keed.
Zee obwer on wiist labja Jumalale,
Mis siis wast tema ette kunnaks ma,
Kui wabadus ja noorus mööda läinud
Ja turja teha kudagi ei jaa.

Baltenberg.

Ma mina tulim praegu süa
Zu löäst löif andeks paluma.

A d e e l e.

O, Baltenberg, kas löest sinu
Mu walgel julged seista süin:
Kas ütsford juba süid ei noomi
Zu etütuse ohwri piin?
(wöid teim aotuwad igemate, et andeks
paluda. Adeelet löüftab neid emale.)
Ma pean nödrats andeksandjaid
Ja halbits andeksalujaid.
Ma nean kawalaid ja petjaid,
Ja põlgan ühes wanemaid!
Ma ilma täiust, emast wihtan
Ja leinamata jerra ihtan;
Maastundmuist ma ei armasta!

(Jampides.)

Mu huuli muutuwad örnad laulud
Ja waifses ömes wäriseb mul rind.
Zu loodab waroti liigtada süid,
Zu mööda igatsused, hingewalud,
Mu lauluist belisewad waifsed salud,
Mu lauluist lakjutab jädä iga lund.
Mul faes on noore elu förgem hind,
Mu pulmarongi näewad linnad, talud.
Zu kaugeit förw mul kellaabaali kuulob,
Zilm tönsuwaid toluupilwi jeketab.
Mul ömne-mäsjust tullub elufoon.
Ees klempew ubel ratiajädidal tulet,
Tal tübar päifepaistel belendab.
Ta rinnal röödmupekri tähjak joon.

M a r i a (tohtudes.)

Mis on see müüd, mis räägib tema?

Baltenberg.

Ta mängib jampil ömgea.

Waldertee (Baltenbergile.)

Za meie ömnetuse ema!
Kas wöid ja see eest wastata?
Zu wörjus meie, ja tema,
En langend sinu nõunga.

(Baltenberg poetab emast emale.)

A d e e l e.

Ja tooge mulle riided juba,
Ma taban enast ehtida.
Nüüd käes on wancmate luba,
Et altaril wõi astuda.

Walderssee ja Maria.

Ea näed siin õnneist ainult und.

A d e e l e.

Mul algab pea pulmatund.
Too mulle siia pulmalleit,
See hallkirja atlasüüd.
Ja kus on minu pruudidärg?
Nüüd ootab Alempow, tantuim järg.

Wangihoidja (hüües aostades.)

Ju aeg on mööda, jätke juttu
Ja tõtate siit wälja ruttu!

Walderssee. (wälja minnes.)

Ta kannab surmani siin rauad,
Ja meie nagu elus hawad
Weel waewleme siin kaebawal,
Nust oma werewande all.
Nüüd kloostril laiad mustad liiwad,
Meid ilma siimist ära wiivad,
Kus palwe läbi hinge haawad
Eh! piisut parandatud jaawad.

(Geotrie langeb.

näitepaif muutub endiseks Spanheimi majaks.)

(Eetlele.)

Meie ajalugu.

— Pärnu laot, mis 3. ja 4. juulil siin ära peetaks, kaswab aastalt rahwa arwu poolest. Loomi ja hõlusi oli rohkesti toodud, siigu aga iseäranis palju, igas tüüis ja suuruses. Sillal oli kauplus hääs järjes suitetatud ja soolatud kaladega, mida lihtsased oma paatidega toonud.

— Nüüd muutsiwad eme Jaanipäewa wäga suurelt: Oli eme püüd waewa- ja palaw palli teinud, siis lippas nüüd alaline wiim, mis paar nädalit kestis, juba liialt minema, ja ei lastnud heinategu, mille aeg ju käes, öieti hakatagi. Nüüd on aga itun jälle liiwale pööranud ning heinategu täies hoos; ka ruffis on küps ja ootab hirpi. — Wiim tuli paljudes paikades paratu hitja, aga parandas itka weel paljugi, nii et wiljaldufufe hirw meist õnneks mööda on. Wein

jäi wähefets, ka juuwitja fõris lehwaks, aga tera itka saab.

— Pärnu raudtee ehitust actafie agara hooltega edasi. Koopad on laetwaga siia jõudnud ja masinaid eodatafse iga päew jõudma, siis wõib reopade panemifega alguft teha.

— Raudtee jaama majad on ju katufe all. Wana wall jõe poolt kuljeft on nüüd täitfa maha wõetud, ja selle seest wäljatutund torni jalga saab ka ära lõbutud, seft et müüdu jaama fehal liikumift taftatafs. See wana ehitus on tubli tuft tööd; sees pool on tugew wõlwe naba. Wististi on ta Keetfi ajal ehitatud; hiljemini on teda nähtawalt tejadatami aidaks tarwitatud. Torni sees olewas prügis on paar ilufaid pettwa, wanameedi luff ja üks walfraha 1779 a. numbriga leitud. Jerufalemma fõrtfi juures on raudtee tege miel inimeste liud ja pronzfiist mõdaga pea leitud. — Naagu kuulda, widada nus tee 1. detf. fõidule awatama. Na juba kuulub meift raudtee plaanift juttu, mis Wiljandift 2 a 1 l i n n a wiift. Süid feega on kull weel aega; afi tahab eme palju taatumift.

— Minewal nädalil warastati ühel Pärnu randwähil magamifel ta tasku kaetust ära. Wahi on hooletufe parast aastats lanem teenima mõistetud.

— Pärnus olewateft feldatitelt ladus paari nädali eest üks wangiwõdamifel ära; nüüd on ta Kae metiaft hirmult leitud, nagu näha tapetult, wift ta oma püffiga. — Jerufalemma metfa ja liima wabel karjamaal on teerõõwtid übe mehe ära riiumud.

— Pärnu jaoskonna rahwakoolide infpetor G r i k k o n on riigirennumitu aumime jaanud.

— Pärnu maakonna õpetajate finod peeti 28. ja 29. juulil M i h k l i kirikumõifas, ja 30. oli weel miffionipidu. Sindift ofawõtmäs oliwad 13 õpetajat liikmena ja 3 külalift. Tähtiam nõuupidamife afi oli, luda firitulariftuift tarwitada, mida nüüd lohtud tihti muhtlufe aluftele mõiftawad. Ka räägiti Gesti Piibli parandatud trüftis wälja andmifelt ja meift firitu-lauluraamatuft.

— Meie wanem naaber, Pärnu Saffa keeli leht „Pernauische Zeitung,“ on wiimastes nummerdes omale uuema ja ilufama kuue felga

saamid: Nümb müte ilusate tähtedega trüftitud. Nagu näha, püüab ta uus faas pere-mees, eand. E. Saafmann, kes nüüd ametlikult väljajaandjaks on nimetatud, ka tebe wälimuse eest hästi hoolitseda, nagu ta seda ju tebe siin lehta enne on teinud. — Ma on eand. Saafmanni uue raamatukaupluse awamiseks Pärnuse tuba saanud.

— Keiu jõe silla ehitusega edeneb asi ka ilusti. Kammimisetöö on lõpetatud ja palgid on hästi sugawale ning kindlale põhjale saanud. Raudtee-jaama platši jaoks ja wallitraami täitmiseks tulub veel umbes 12,000 ruumilda maad ära, mille muretsemine 30,000 rbl. kulu teeb.

— Audrus loomad walf Dupraani (Dobberani) hüwendisa sisse, aga tuld pole hokanud. Rahju 100 rbl. laur.

— Jaanipäewal oli Doris rahwale pidude peolest tähtjas Wirula mettas jälle lerd suurem rahwabutt näha: „Salme“ seltsi peolt peeti kaal näitemängi. Mu oli ilus ja rahwast eiata palju, sisetulel muudugi siis ei ole bää. Kuua kuulda, olla selleleordne pubas tahn ülele kaälhele entheri usu koolile ereli muretsemiseks määratud. —

— Saades on raudtee ehitus täies hoos ja edeneb ruttu.

— Kolga Jaani ep. W. Keiman on lohtupalatis kõige kõrgema armuloolutuse põhjuel igast muhtlusest wabats mõistetud.

— Abja mõisa tüünis peeti Jaanipäewal märstna tegelaste peolt näite-, muusika- ja ta tantsupidu ära. Näideti „Armasus ja ladedus.“

— Juuni lõpul leidsiwad Wiljandi ligi kolm inimest ennetut hurma, kaks meesterahwast ujujes, ja kolmas, naesterahwas, see läbi, et hobune löbsuma halates teda wankriist nii raskesti maha wiifanud, et mõne päewa järele hurnud.

— Mitmed siinised kooliõpetajad läpsiwad juuni lõpul lõburõõsile, nimelt kauniselt Kalljuwalda. Soowime enne suguwendade seas reifides. Soomes käitu küll leegi eestlane ei lahetic.

H. A.

— Tallinna realkooli õpilane H. v. Obermüller teufis Tallinnas õhulaewaaga ülesse ja tanges tunni aja pärast kaugele merete

maha, kust teda üks puulaew ära päästis. Õhulaew jäi merde, kust teda üks Wiimsi ranna talamees randa on toonud.

— Wiitawis peeti enne Jaanipäewa Eati IV. laulupidu wäga suurel meel. Tegewate piduliste arwu lehti 5000 ja kuuljate arwu 30,000 pääle. Ma mõned eestlased oliwad esawõetmas, nimelt Dr. Hermann. Pidu on wäga ilusti lorida läinud, kuid — rahaline kulu wote just hülgaw; õnn kui omaga wälja saab.

— Peterburij. Meie Keisritejas on röömid pidud alle ces: Noore Wiiristina Irene Metlandrowna warrud. Keisri Majesteedi kõrge Ede, Suurwiiristina Ksenja, on emelikult tütrega maha saanud.

— Pealinnas wiibisiwad wiimisel ajal kaks tähtsat saatkonda kaugele maalt: Bulgariast ja Abessiiniast. Esimene oli tulnud, India Kabuleisri hauate kuld-pärga panema; sellega õhtlasi pandi ka Zar-Wabastaja hauale lille-pärg. Saatkond oli metropolist Klementi juhitud, mis näitab, et Bulgaria end ülesti Wene peole hakkab pöörama. Saatkonna liikmed on kõrgemate riigiametnikkude jutul olnud. — Abessiinia saatkond, kes oma ne-gusse (keisri) poolst Majesteetidele kirja ja kallid kingitused tõi, otsib muudugi ka Wene-maa sõprust ja toetust.

— Peterburi Eesti kooli-selts toimetab pühap. 25. juunil s. a. wäljajõidu (lõbu-jõidu) aurulaewaaga „Nefaterina“ mödda Rewwat üles Schlässelburi peole kuni „Pawlowa“ sadamasse, kus maale „rohilisse“ mindi „lõbu leema ja lusti lööma.“ Lõbusust pakkusiwad laewa pääl kroonu muusikutoor Dwinskij polguist Tallinnast (praegu Peterburis wahi lorrat), haljas mettas rohiliisel murul, kus pidustuse aukoht oli, täh. muusikutoor ning seltsi meestekoor ij. P. Konni juhata. ja tuttaw meeste-kuartett, pääle selle veel seltsi „warjupaiga“ lastekoor. Esawõtmine „wäljajõidust“ oli wäga elaw ja rohke ja ennestas see „wäljajõit“ ka kõigiti rahul-õdawalalt hästi. Umbes paarjada rubla sai seltsi kassa jälle toetust. Tulu sai II. jaos-

liputatse end jama wahete segama. King ka kreeta laarel olla mis mäis baadimas.

Bulgaria endije weimannehe Etambulowi paale on mitital liputat ja ta wäga raskesti loamatud, nii et pea nuri.

Maesterahwa tegevusest.

Jaanil 11 es Cambridge ülikoolis on tanaan aasta jällegi üks maesterahwas, mis Johnson, matemaatika teaduses lõpetamisi teinud. Mis Johnson on juba noorelt matemaatika teadust õpima hakanud.

Mis Ellen Tern, kelle näitus „John Oliver Hobbes“, mida ta uelja päewaga kirjja pannud, eimise etteandumise juures Londonis hääd lugu-pidamist leidis, mõis teatrite direktoridele waroti kirju paale ajada. Ja on weel kellekima õõ waltuvel ühe ühewaatelise näituse „Uhes roungs“ kirjutanud, mis paewa hiljem oli neljawaastastine näitus walmis, üks paew paale selle eskõne, ja nüüd töötada ta jälle ühe fotomaatuelise natjamängu kallal! Sarnane too mõjab juba.

M. J. K.

Londonis on möni aeg juba pangades maesterahwad teemistis. Pangade direktorid on selle auendusega nünda hästi rahul, et nõmms on wõtnud, laure hulga lohtade pääle jälle näin ametisile wõtta. Meesteit ametiwanad peie firmade asja seiskorraaga tutt joit mitte pari ming pühawad asja edenemisi talistada, aga — kaunaks see iltla mõjab!

M. J. K.

— Eimene maesterahwas teletsejellina on W. F. L. i. s. Zieberti linnu teletse teotõas ametisile hakanud. See on üks Taani neiu, kes riigivalitijule wõeti kaks ettewõtteks sõbraha on hakanud ja nüüd tein linnu mõtleb laal paigal wõibida, et oma teadust talendada. Saalt teitib ta sellejamas esmärgis edas, Wieni, Pariisi ja Londoni.

— Pitsemit (Böömij) teadustataste, et saal Tšehhi maesterahwad laure ühenduse (Eiga) olla alutanud. Ühenduse eemargiks on, maeste mõjudust jeltsekonna lohta suurendada ja jeltelabi rahwale tuumust ja häid elutsenbeid edendada.

— Pincanuel ajal on Põhja-Amerika Ühisriikides maesterahwad hariduses nii taunega jõudnud, et ühtegi ulemat õpeajutust, ühtegi laboratoriumi, ühtegi teaduse-asupaita olemas ei ole, kus maesterahwad tegevuses ei oleks. Saal on maesterahwastele hearimis 179 õpeajutust, kus ta ülikooli lüplomid antakse. Nendes koolides olla koftu 25,000 naisõpilasti 2,300 profesjori all, kellest ka 1/3 maesterahwad on. Mõnes koolis on kogunisi linnu 700 õrnajootust õpilasti. Mõis ei õpetat küll ta juht mitte omad kuresused, waid lähewad enemini juba mehele. Pääle nende hulga nais-koolide on Americas ka weel palju „ülemaid ühis-koolijid.“ kus meeste linn maesterahwad ühes koos ühejuugust õpe-

tust jaawad. Meid on nüüd ka ju Soomes rohkesti.) Olla näha, et nendes ühis-koolides palju enam ja waramini õpitawat kui nünda koolides, kus ainult ühest loost õpijad on. Arwata on, et ühis-koolid edespäi kalla enam moese jaawad.

Marstuse - jõnumid.

— Penuja ja mõisa rehes pidas Marsti karstuse-jelts 25. ju. koofoletut, kõnede- näituse- ja lauluga. Kõnesteid pidawad herra Kärw ja neiti Kõrw Penuja. Wiimase kõne leidis juunõnalist tannu. Näideldi: „Juta;“ oli mõnms siju poolseit. — Ka pidas Kaarli karstuse-jelts 24. juunil näitemüüki, kofterdi ja näitusega „Punga Mart ja Uba Kaarel.“ 1. l.

— Kõnne karstuse-jelts „Mõneel“ pidas 18. juunil Kärsinas koofoletut, kus tõbustuse näitemäng „Punga Mart“ etendati, mis wäga hästi ette kaute; Hearwanis kiitust teenijwad Punga Marti ja ta kate tütre osa etendajad. Siis lastis weel ühand koolu. Arus oma laulufooriga oma osawust imestada, ning mänguauustat palkus üks wiituli-foor. Kahtjuts! wi rohkte ja mõnusa lõbu lohta oli rahwast wähepoole. Uumberkaudne Kärsina waid kuuldi pulmades laaki olemat. Nagu kuulsin, jaada karstuse-jelts seda näitemängu kihelkonna teinepool owas waroti lordama ning jelle linnu jootul weel näitemüüki ja aastapida ettevalmistama. Näitemüügi jaoks palub ta kõigist, kellel karstusest heameel on, lahkest andeid, mida iga esiteisuse luge wästu wõtab. Pea jaada jelts leeriakalis oma harilist kõnede-koofoletut pidama, kus tähtsamaid kõnepidajaid kuulda olla.

—1.

— Tartu „Karstuse Sõbra“ teemaja pidajaks on iltla hr. Laas edasi jäänud. Meil on asja jelle üle rõdmustada, sest siin on wististi dige mees õigel lohal, ja ta lahkwime oleks lahju olnud.

Soome üleüldine karstuse-jeltide koofolet kahtes 15.—17. juunil.

Etis ma tea seft natute,
Linn ju saäl ka minagi.

Kunoberg.

— Eüsi õhblus ideit. Üks ainuke jüsi, olgu ta kui eblaw tabes, laetub ja kilmeneb pea, kui ta üksi seijab, on neid aeg hull koofo, siis jagawad soojust ja elu üts teisele, heiwaw jeda alaki laua, laua, ja kui kowane tuleleht neid puidutab, lõõb elus tuleleht nende löftele. Sarnane lugu on ka inimeste püheteega ja nõnletega; üks inimene, olgu ta kui tubli ja aagar tabes, juudab üksi wähe lorda jaata, muudega ühenduses aqa wäga palju. Mis ühel ühinda otjata raste ebl'loquini wõimata, on hulgal üsna reure ebl ometi wõimalik. Concordia res parvae cresunt.

Kõik suured sihid saadakse ainult siis kätte, kui selle poole hoidjad end ühendavad ja ühes meeles ning mõttes selle poole püüavad. Tehti ei ole lugu ka karstuse-ühistumitega, mis, nagu üks ainu linn Soome õpetlane Juvaskiläs neorüüga jeltide foosolekul kuulajate kiitumorni all tunnistas, „fõrge, auus aade on.“ Seba tõde tundes on karstuse-fõbrad igal pool, kus see liikumine enam maad saanud, jeltideks loflu keitnud, end ühendanud, et ühisel nõmil ja jõnil oma suure sihi poole tõtata. Ainult päälisfandne inimene võib arvata ja ütelda: Mis tulu see karstuse-jelts toob ja teeb, mõib ju jeltiitagi tarif olla. Küll, küll! Inimene mõib ka waguü oma lambris eht ka waljal ning metfas südamest Tacwa Na paluda ning tänada, seit ta on ligi igal pool. Ümetsi ehitatasse suured ning kumid Jumalafõjad ja täidafie ümna, tihti wäga kaugeft, loflu, ühes kows Jumalale aiu andma, teda paluma ning tänama. Na kui wäga see piibalif toimetus inimete biuge ulendab, ta waimu tõstab, ega seba küll kelleqile tundlikule inimetele waja pole jeltetama hafata?

Mieie maal on karstuse-liikumine dieti ju pooljada aastat wana, diqet mõnu ja hoopu iat see aga alles wiimisel ajal — karstuse-jeltide ahtantafie läbi, millega 1889 aastal algati, ja mõne aastaga on nende arv ligi kolme tõina päale tõsunud. Seltfide tõwili ei ole ka wististi wähenen, kuigi seba otse tollipungaga mõdta ei saa, ja see ka moneqit jelti juures suurem oleks wõinud olla kui on. Seltfide tulu ja tähtfust on meil ju kumis üleüldiselt tundma saanud. Et aga jeltidel eneste wabel ka famafugust jidet ja ühendust tarwis on, nagu ühtikutel inimestel jeltfideks, seba ei ole meil weel küllalt tähele pandud. Üks aiuus üleüldine jeltide foosolek on peetud, millest, nagu etimejefst fumaqi, juft tuuri järeldust ei nähtud, ja järgmife pidamife pole seni weel kuulda ühtigi. Foosolekul walitud seft-toimefond pole ka dieti tegeuwusefe jaanudqi. Et aga jeltfide omawahene ühendus asja ebandamifeks wäga tulus ja tarwiline on, seba näitab Soome karstuse-tõd päewafelgefti. Sääfled karstuse jeltid on wca kõik kindla torra järele ühendufes; üleüldine jubatus seftab „Kaittiuden Ystävät“ (Karstuse fõbrad) toimekonna käes, mis Helsingis ajub, ja iga aasta uuesti walitakse (jeltfide üleüldisel foosolekul), muud jeltid on nagu selle jelti liikmed, kes ümna aastamafju maffawad ja siis peafelti poolt selle wäljaantawad kirjad faawad. Aga harufeltid on weel oma keskis juuremate ringfõundake wõi „piiride“ faupa loflu keitnud, ja igas „piiris“ on jälle oma jubatus ja foosolekut. (Mõningad jeltid wõtawad küll ka ilma ühendufeta oma käe pääl.) Üleüldiste asjade ajamifeks pectakse igal aastal Jaanipäewa ajal juur üleüldine foosolek, ja mis tähtfust sellele antakse, näib ju sellest, et foosolekut iga aasta ije kohas pectakse, et nii seba elustuf ja waimustuf, mis foosolek annab, igale poole laiali fanda ning ofawõtmifst karstuse fõbradele igaf

maa ääret fõrdamõõda wõimalifutis teba. Et foosolekut iga mees nii bää meelaga o m a toba ligatade igatseb, see on tõi tänuwifet foosolekul, mis muudu mi ühemeelne oli, kumis piifa ja robe waidlufe, ja bääleandmifed ei faandub walfat jeltufst, kuma meledud erafõmud — übed foosifõitud Ida Soome meste Aocimusie, teifed Yläne Soomesie Periste kumis übe jumrujed oliwad. Wiimati otustati nii, et Aocimu foosifjad übeft, Pori foosifjad teifef ufifeft wälja lafõwud, kuma ufel olewad toimekonna liikmed neid üle laqetud. Kü jeltus üis, et Pori poole fõidjaid kummekõnd enam oli, ja see määrati üis tulewafeks foosoleku paigaks. Aga see otfus ei pabandanud wähenufe meelt, waid see keitis end roemuga enamene otufe alla ja terve foosolek laulis waimustufega „Perifaste marsü.“

Tänuwime foosolek peeti, nagu mete lehes ju enne teatatud, Y a b r i alewifus, Weijjärwe lõuna-pool weeres, mis loodufe poolt imelena kolal on. Salyawusefja mäerimastil wenti kui piif abel metfialkade ja wifjawäljade wabel edasi läände ja labutat seft Soome järelewuse ning Soome läbe poole kalfwad weed. Määrinmaf ubel tipul seftab Yabti wifitafiflu tulekafie jelti mafa, jält Weijjärwe poole waabeldes on maalifjelbed Yabti alewif kema firituga, nagu wiflu tual, emal finetab Weijjärwe wind, rebeliste faartega näs fufuwat. Mafa fatufete on weel kema torn ehitatud, ja jält on waade üle maa, wete ning metfate ette herranõit. Sääf tulekafie-jelti majas peeti üis tänuwifst üleüldifst karstuse foosolekut, kuma kolafie karstuse-jelti „Säde“ talus otawõtjate lebakumitufe eest hästi ja mõnqat oli hoolifitetud ja alewifuse nad ajuma paigutatud. Toimekonna liikmed oliwad igal pool tulijaid wastu wõtmas ja waigale jubatamas. Otawõtjate arv oli jeltel foosolekul ta juurem kui fumaqi enne: ja algufel loeti neid üle 500, hiljem tuli aga robefti juurde, mi et arv ligi tubandeni tõmif. Seegi näitab fääraste foosolekute tulu äratundmifit. [Pölet.]

ülesfufe.

Põllutõd ja Kiiqimaade ministeriumi loaga afutab Weijandi Eesti Põllumeeste Selt 9. 10. ja 11. feptembril 1895 Weijandis sefti ruumides koolloomade, põllutõd- ja fäfitõd-näitufe.

Näitufele wdetaffe wastu: kõifuga koduloomad, põllutõd- ja majapidamife- rüistad, mafinad, taluhoonete ploanid, modelfid ning chituzmaterjal, feebn ja puurwilja kaswatufe, metfa- ja meilaste-pidamife, põllutõd ja tarjafaswatamife produktid, ta kõifuga meeste- ja naesterahwfa fäfitõd.

Näitufele toodawad loomad ja asjad wdetaffe näitufeplatfil 8. feptembril hommiku kella 10-ft õhtu kella 8-ni ja 9. fept. kella 7-ft kella 10-ni hommiku wastu.

Mutatawa näitufe anuühendafeks on jeltfil praegu

